

GAZETA KRAKOWSKA

N° 91.

Z KRAKOWA DNIA 15 LISTOPADA 1818 Roku W NIEDZIELĘ

Z Warszawy d. 7 Listopada.

Urząd Menniczny Królestwa Polskiego

Uwiedomia publiczność, iż dostrzeżone zostały w cyrkulacyi fałszywe pieniądze;

1) W kraju ościennym, dukaty Holenderskie pod r. 1815; rozpoznać je można od prawdziwych po kolorze bladym bardzo, po brzęku, który daleko mocniejszy dźwięk wydaie, po niewyraźnym wycięciu liter, a szczególnie z tej strony, z której jest rycerz w zbroi, po nadzwyczajnej lekkości, gdyż im przeszło 30 essów braknie. Lubo takowe dukaty zdają się być z powyższego opisu dość łatwe do poznania, mogą jednak osobliwie przy pojedynczem ich wydawaniu, służyć do oszukiwania, a szczególnie wieczorem. — Są one z kompozycyi metalicznej, bardzo słabo pozłoconey.

2) W Woiewództwie Płockiem fałszywe dwózzetówki Pruskie, z popiersiem teraźniejszego Monarchy Fryderyka Wilhelma III. pod r. 1807, z literą A pod orłem; rozpoznać je można dość łatwo po kolorze złotym mosiądzu przebiegającym

się przez słabe posrebrzanie, po niewyraźnych bardzo rysach popiersia Królewskiego, i orła, po obrączce na około tak słabo zrobionej, że iey prawie dostrzedz nie można.

3) W Woiewództwie Mazowieckiem fałszywe zettówki Pruskie, również teraźniejszego Króla Fryderyka Wilhelma III. pod r. 1812 dające się poznać przez kolor czarniawy, pomimo posrebrzania przebiegający się, na szczególniey na obrączce, która przytem jest bardzo niewyraźna, przez ciemny kolor posrebrzenia, w tych nawet miejscach, w których się wcale nie wytarła, przez niewyraźne wybitie wielu liter na napisie: *6 einen Reichs Thaler*.

Zdarza się prócz tego dostrzegać inne pieniądze fałszywe, z cyny odlewane, które przez odmienny kolor metalu, przez dźwięk niewłaściwy, przez niedokładne we wszystkich prawie częściach naśladowanie, bardzo łatwo rozpoznane być mogą. — Wypada jednak i względem nich być ostrożnym.

Wzywa się wszelkie Władze Policyjne i Skarbowe do dawania baczości na

kurs takowych pieniędzy dla ochronienia Publiczności od szkody, i ukarania przestępców. — W Warszawie d. 6 List. 1818.

Inspektor Jenerały Biełkowski,
Kontroler Jener. Karol Hoffmann,

Z Walencienny z 24 Października.

Popis woyska, który odbył się wczoraj pod murami naszego miasta, wystawiał wspaniały widok. Przeszło 6000 cudzoziemców było na nim obecnych. Rowno ze dniem stojące przy Dolnej woyska Saskie, Duńskie i Hanowerskie zbliżyły się do Angielskiego pod Denain. Ostatnie uczyniło rzekomy odwrot do obozu pod Famars. Tu rozwinięty się licząc woyska. Przeszło 80,000 piechoty, 6000 jazdy i 150 dział czyniły aż do godziny 6 w wieczor obroty. Wzgorki Famars były kilkokrotnie z mnóstwem widzów bagnetem opanowane, i przypatrujących się więźniów zawsze zgrzecznością bez okupu uwalniano. Najpiękniejsza pogoda sprzyjała tym obrotom, któremi Xże Wellington kierował. Cesarz Alexander i Król Pruski znajdowali się ustawicznie na koniach. Rossyianie byli zwycięzcami podczas tych obrotów, przy których kilkunastu żołnierzy zostało ciężko ranionych — Cesarz Alexander natrafił podczas popisu nakupę przypatrujących się chłopów z których jeden trzymał otwartą tabaczkę, jak gdyby zapraszał go do zażycia. Przeniknął Monarcha myśl jego i zażył tabaczki; chłop rzekł do niego: „jest to Chłopska tabaczka. Przyjacielu, odpowie Alexander, nigdy niezdawała mi się lepszą.„

Namiot, pod którym Xże Wellington dał onegdaj na tak zwanym zielonym placu świetny dla Monarchów obiad, przy-

ozdobiony był chorągwiami wszystkich teraz w przyjaźni żyjących narodów.

Na teatrze tutejszym, znajdował się wczoraj napis: *Concordiaz gentium*. W wieczor Xże Wellington odpowiadając na dany dnem pierwey przez miasto bal dał nazwaniem u siebie, na którym Monarchowie z Damami Walencienny Polskie tańce tańczyli.

Dziś po południu Cesarz Rossyyski i Król Pruski odiechali stąd przy wystrzałach z dział do Maubeuge. D. 25 przybędą do Sedanu, odbędą nazajutrz popis z korpusem Pruskim, znajdować się będą na balu u Jenerała Zieichen, a potem udadzą się do Paryża.

Z Ahwisgranu d. 29 Października

Cesarz Franciszek siedział d. 26 pierwszy raz przed Nadwornym Londyńskim Malarzem Lawrence. W mniej dwóch godzin zakreślił ten artysta główne rysy całego wizerunku. Tegoż dnia odwiedził J. C. K. Mość w towarzystwie Hr. Wrba i Lorda Stuart tutejszy ratusz. Monarcha ten ciągle obdarza żołnierzy, którzy pod Austriackimi chorągwiami służyli i do niego się zgłaszaią; za każdy rok służby dostają pospolicie po 3000, zł. a kalecy dwa razy tyle.

Xże Wellington powrócił tu wczoraj z Walencienny, a Hr. Münster odiechał do Londynu.

Przybyły tu pośredni Hr. Bentink, pisze się na odwiedzialnych swoich biletach: Hrabia Bentink, udzielał pan na Kniphausen. „

Pani Catalani dała tu d. 26 drugi koncert, na który wydała 500 biletów; lecz nie piszą poczem za jeden brata. Z wiorównia na fortepianie organisty Kościoła

S. Piotra tak była kontenta, iż mu proponowała, aby iey w dwóch letniey podróży towarzyszył, lecz on odmówił. Iedzie ztąd do Londynu i wyjechała d. 27.

Prorok Adam Müller, po krótkim tu pobycie został przez stugę policyynego z miasta tuteyszego do Hagen o 4 godziny ztąd drógi wyprowadzony.

Dyiecezja Akwisgrańska powiększona została powiatem Xięztwa Limburskiego, który dostał się pod panowanie Pruskie, i N. Pan odłączywszy go od dyiecezji Leodyyskiej, do tuteyszey dołączył.

Anglicy oddalili znaczną liczbę cudzoziemców, którzy w ich korpusie we Francyi służyli. Niektóre pułki, składające się powiększey części z cudzoziemców, którzy w Hiszpanii poymanemi byli, i służbę Angielską przyjęli, zostały całkowicie rozwiązane.

Słychać, iż Pruski Minister stanu, Baron Altenstein, zaprowadzi w Bonn akademicki senat, rektora i dziekanów, Na profesora historyi naturalney powołany tam jest P. Nees.

Rząd Koblencki przygotował już żywność i kwatery dla powracającego z Francyi woyska Pruskiego.

Nieprawdzi się pogłoska, iakoby oba Cesarze przemowili się względem spraw Badenu.

— D. 30 —

N. Król Pruski powróci tu 2 Listopada, a N. Cesarz Alexander okilka dni później. W. Xze Michał i wielu Cesarzkich i Królewskich Jeneratów i Adjutantów powrócili już tu z Sedanu.

Wczoray nadeszła tu wiadomość, iż 17,000 Rossyan powracać będzie z Francyi do oyczyzny przez naszą okolice.

Cesarz Franciszek zezwolił na drugie siedzenie dla Malarza Lawrence. D. 27 oglądał ten Monarcha parową Machine w stawncy fabryce sukienney P. Kelleter, której sukna i kaźmiery Xze Wellington przeniósł nawet nad Angielskie. Wczoray oglądał tenże Monarcha zbiór 120 staro-niemieckich obrazów P. Bettendorfa.

Większa część bawiących tu Francuzow już ztąd wyjechała. Jenerał Maisson udał się z sweią rodziną do swey wsi przy Neuss.

Spiewaczka Gervais i Aktór Wurm ożywiaią teatr tuteyszy; pierwsza śpiewaniem, a drugi przedziwnym różnyh ról graniem. Wielu Niemieckich artystów wyiechali ztąd ze stratą. — Panią Catalani nazywają tu powszechnie Królową śpiewaczek i śpiewaczką Królów.

Z Sedanu d. 24 Pazdziernika,

Wszystko znajduje się tu w gotowości na przyjęcie Monarchów i ich orszaków. Oczekiwaniemi są jutro między godziną 2 i 4 popołudniu. Dla NN. Cesarza Rossyyskiego i Króla Pruskiego, WW. Xiążąt Konstantego i Michała, Królewica Karola Pruskiego, Królewica Następcy tronu Niderlandzkiego, Xcia Karola Meklenburskiego Xiążąt Wołkońskiego i Mężykowa przygotowane są w mieście mieszkania. — Margrabiowie d'Autichamp i Dessoles powitaią Monarchów w imieniu Króla Francuzkiego. W wieźdzalni urządzona jest sala na obiad, po którym nastąpi wystawienie teatralne. — D. 26 woysko Pruskie odbędzie popis w wieczór Wódz naczelny tego woyska, Baron Ziethen, da dla Monarchów i ich orszaków wielki bal, na który znakomitsi mieszkańcy miasta są zaproszóni. D. 27 po śniadaniu odjada ztąd Monarcho-

wie.

Z Paryża d. 28 Października.

Na ostatnich pokojach u Króla znaydowali się także Marszałkowie Lefebvre, Mortier, Kellerman, i Jourdan.

Sprzymierzeni Monarchowie donieść sami mieli naszemu Królowi o zawartej w Akwisgranie umowie względem ustąpienia ich wojsk z Francyi w przyjacielskich i życzliwych listach.

Gerard sztychuie tu wizerunek Cesarza Alexandria, który uspođu miec będzie następujące dwa wiersze przez Professora Lemaire napisane:

*Jura pater populus, diademata regibus
ultor,*

*Europae pacem templis suis numina red-
dit.*

(Jako Oyciec wraca ludomich prawa,
jako mściciel Królom korony, Europie po-
kóy, Świątyni m Bostwo.)

Władze Pruskie zaczęta już zalożone w departamencie Mozy wojskowe szpitale wyprzątać.

Król wyznaczył 20,000 fr. z których 12,000 jest przeznaczonych na przywrócenie mieszkania Dziewicy Orleańskiej w Domremy, a reszta 8000 na umieszczenie, od których zakonnica ucząca tam dziewczęta pobierać będzie prowizyją.

Kardynał Cambaceres, Arcybiskup w Rouen umarł d. 25 b. m.

Mówią tu od kilku dni, iż trzy kolory narodowe przywrócone być mają lecz ta pogłoska nie gruntuie się na żadney pewności.

Francya liczy 29,800,000 mieszkańców, z których 108,000 mówi Gaskońskim, 900,000 Nizko-Bretońskim, 1,600,000 Niemieckim, 1,700,000 Niemieckim, a reszta Fran-

czukim językiem. Daley znajdnie się po- między niemi 26,400,000 Katolików, 2,300,000 Reformowanych Ewangelików, 2,100,000 Lutrów, 60,000 Żydów, 3000 Herolurów, 550 Kwakrów.

Dla mieszkańców Pola przytulku w Ameryce zebrano tu w Paryżu dotąd 10,591 fr.

Żydzi zaprowadzili w wielu w Fran- cyi miejscach, a mianowicie w Paryżu Bordeaux i Metz szkoły Łaukastrawzajemnego się uczenia.

Mówia tu na nowo, iż Generał Boyer Prezydent Rzeplcy na St. Domingo, proponował rządowi Francuzkiemu, aby tę Rzeplę uzał, a on obiecaie roznie pow- ną kwotę Francyi tacić i zawrzed z nią naykorzystniejszy handlowy traktat.

Były Pisarz Paryzki, P. Thion de la Chaume, który tu niedawno umarł, tak był bogaty, iż mógł piękny zamek w Passy kupic. Jeden jego z wspolbraci kupi- piąc powóz i konie, obrat sobie za dziew- zę: *Les Causes produisent les effets.* (Sprawy przynioszą pieniądze.)

Naczas obchodu rocznicy bitwy pod Lipskiem d. 18 Października oddalili się z Akwisgranu Kze Richelieu, Radca stanu Rayneval i Baron Mounier i poiechali do opactwa Corneli-Münster. — Przez wzgląd na Ludwika XVIII nie dozwolił Monarchowie wojskom swoim we Francyi on- chodzć powyższej uroczystości.

Należące do sprawy Generała Cannel o spisek osoby są: Sam Generał Canuel, Marszałek polny Blot de Charigny, Hr. Rieux Sonny, Szef batalionu Dassieux de Romilly, Gaufré i Lafitte. W domu pierwszego odbywały się ich schadzki, Generał Chapelaine i P. Joannis są za

olewinych oznaceni.

Naczelną Wódz wojska Austriackiego uwiadomił Prefekta Strazburskiego, iż korpus jego d. 29 b. m. z Francyi następować zaczną, oraz oddał wielu urzędnikom departamentowem podarunki od swego Monarchy. — Wojska Wirtemberskie ostąpią z Francyi d. 3, a Bawarskie d. 9 Listopada.

Genjusz naszych zutorów tak jest obfity, iż teatry tutejsze odebrały już 6 nowych sztuk z powodu ustąpienia wojsk sprzymierzonych z Francyi.

W Hiszpanii wyść w krótko ma do wsz stach wyższych i niższych urzędników stanu wyższego, by przez trzy lata bezpłatnie królowi służyli. — Największy wpływ u Dworu Hiszpańskiego mają teraz Spowiednik Bencomo, Jenerał V godet, Xze Alagon, Jenerał ka itan gwardyi Królewskiej, i Oyciec Cirilo.

Z Bruzelli d. 29 Października.

Mamy tu niezawodną wiadomość, iż Cesarzowa Rossyjska wdowa przybędzie tu d. 2 Listopada. Jedzie ona omiatając Akwisgran przez Mastrycht. Między Tongern i naszym miastem stoi 80 rostawionych dla niej koni.

Uczta, którą nasz Król da w tutejszym ratuszu dla Monarchów nastąpi między 10 i 18 Listopada.

Saskie, Duńskie i Hanowerskie wojska przechodząc z Francyi będą za pozwoleniem Króla kolumnami przez nasze miasto i kraj.

N. Cesarz Rossyjski bardzo był kontent z stanem, w jakim zastał swoy korpus wojska we Francyi, i dałto w napochlebniejszym sposobie poznać Jenerałowi Hr.

Woronzów. — Przybył tu Wódz naczelną wojsk Fossyjskich, Hr. Peningsen, stawiony był przed Królem i Rodiną Królewską i najmilszycy przyjąty.

Hr. Buol Schauenstein, Prezes Seymu Niemieckiego, przejeżdżając do Paryża jeszcze tu bawi.

Większa część artystów zjechała tu z Akwisgranu, a Anglików tak tu jest wiele iż po ulicach tylu słychać mowiacych językiem Angielskim, ile Francuzkjm. — Papi Catalani i P. Lafont śpiewać będą d. 29 w Leodvium za 10 fr. od osoby.

Uważają, iż Bonaparte nigdy w Spa nie był, co przypisują mienowiści jego przeciwnicy w Anglikom i ich zakładom.

Z Londynu d. 30 Października.

Wczorajszej nocy tak Królowa była słabą, iż rozumiano, że już życie skończy. Xze Kient odwiedza ją codziennie.

W d. 25 b. m. ukończył Król 58my rok swiego panowania, z której okoliczności słysząc się dały wystrzaly z dział iz Towru i St. James. Piękna pogoda ściągnęła tam wiele ludzi i wystroionych kobiet. Jerzy III. panuje z lata dłużej niżeli Henryk III. który w dziełach naszych wystawiony jest jako najdłużey panujący.

Arcy Xze Maximilian przybył d. 17 do Birmingham, i zabawiwszy tam 3 dni, pojechał do wiejskiego mieszkania Margr. Anglesea do Blandfort.

W przeszłym ty odnio jeden tylko dom kupiecki w Manszestrze wstał za 300000 f. szt. za granicę, a mianowicie do Rossyi towarów.

Angielski Kapitan, który niedawno z ładunkiem z Hawary do Nareolu przybył, nie mógł go pierwey wyładować, po-

ki nie okazał, że Hawanna nie podniosła rokосу.

Trzy fregaty, które Rossyja Hiszpanii posłała, przebyły już kanał.

Na Spafield, na którym Hunt przed dwiema laty do ludu przemawiał, powstają teraz piękne domy.

Okręty Dorota i Trent należące do wyprawy do bieguna północnego, powróciły niedopięwszy swojego zamysłu, do Woolwich. Reszta okrętów niebawnie powróci. Pierwszy z powyższych okrętów tak bardzo był przez lody podziurawiony, iż gdyby nie pomoc Kapitana Buchan okrętu Trent, który już do Londynu przybył, byłby pewnie utonął.

Gazeta Kentska zawiera następujący artykuł: Starania Jenerała Niepodległych M'Gregor w zaciąganiu w W. Brytanii i Irlandyi woysk, które w południowej Ameryce mają pod nim służyć, bardzo dobrze poszły. Trzy okręty są przez niego uzbroione dla zawiezienia ich do Margarita, a każdy z nich zabierze do 500 ludzi. Nie mało rzeczonych ludzi zwerbowano w Gernsey i od płyną prosto z Tamizy.

Jenerał Gourgaud, który pisał wiadomy list do Maryi Ludwiki, Xiężny Parmenskiej, o wstawienie się za Napoleonem, zaprzecza w gazetach tutejszych pogłosce, iakoby otrzymał 30,000 fr. w podarunku i zalecenie nie pisania więcy w tej sprawie do rzeczony Xiężny. "Daleko, oświadcza on, odebrałem pochlebniejsza nagrodę, bo posiadam szacunek osób honoru, i ukontentowanie, iż dopełniłem mey powinności."

Gazeta tutejsza Goniec umieściła nadto wiadomość wyjętą z swoiey Korrespondencyi, iakoby N. Cesarz wszech Ros-

syi podać ka zał Sprzymierzencom swoim Notę w celu naradzenia się nad przeniesieniem Napoleona z wyspy S. Heleny w miejsce zdrowsze. N. Cesarz (iako wyraża rzeczona gazeta) opiera swe zdanie na potrzebie moralney łagody cyszego postępowania z Mężem, który niegdyś uważany był przez Monarchów za równego im, i szczyli się połączeniem z Domem panującym. Oświadcza, oraz, że obowiązki religii i ludzkości powołują go do żądania wyroku znoszącego niewolę Napoleona w miejscu zapowiadającym skrócenie jego życia. Nastąpione postanowienie w skutku tego wniosku do którego przychylić się miał N. Cesarz Austryi, nie jest dotąd wiadome.

Czytamy w tej samey gazecie rozmowę między N. Cesarzem wszech Rossyji a Jenerałem Maison, o obecnym położeniu Francyi; w ciągu której N. Cesarz oświadczywszy zadowolenie z szlachetney wytrwałości ludu Francuzkiego w przygodach, rokuie sobie o dobrem jego postępowaniu w pomyślności, zapowiada oraz, iż chce odwiedzić Francyją po upłynionych dwóch latach, dla przekonania się czyli znajdzie w niej to, czego w obecney spodziewa się chwili.

W dalszym ciągu rozmowy zapytał się Cesarz Jenerała Maison czyli sądz, iż większa liczba Francuzów żąda przywrócenia ustaw iakimi rządono się przed Rewolucyją? Zaprzeczył temu Jenerał. Na to Cesarz upewniwszy go iż podobne zdanie wynurzył mu Xiąże Wellington, rzekł daley: "Jestem przyjacielem liberalnych zasad. Oby wszystkie narody były wolne i konstytucyjne! oby nigdzie panujący nie mieli prawa samowolnie zmieniać ustaw i samowolnie rządzić losem ludów."

To jest moim najszczerzem życzeniem. Dalem przykład na Polsce. — Te same debrodczystwa pragnę rozszerzyć i do innych krajów moich. Zupełne zaufanie pokładam w mądrości Króla, i przekonany jestem że gdyby brat Jego powołany został z porządku następstwa do Tronu, nie zбочy z wskazanej sobie przez poprzednika kolei i utrzyma swobody Konstytucyjne. Powtarzam jeszcze, iż jest życzeniem moim aby Francya wielką i silną była, ponieważ taki iey byt zgadza się z pomysłnością wszelkich innych Mocarstw. „

Pisma tuteysze Posła Pruskiego, Barona Humboldt, przy Dworze naszym znaczą na posła do Paryża, a tamtejszego Posła Pruskiego Hr. Goltz do Londynu.

W ostatnich 12 miesiącach spotrzebowano w Londynie 164,000 wołów, i mill 62,007 skopów i łagniat.

Chrystof (Król Henryk na Hayti) miał trzech wysłańców wyprawić do Prezydenta Rzpłtey Boyer, którzy iemu i wszystkim iego officerom ofiarowali stopnie i szlachectwo w Królestwie, jeśli się pod panowanie Henryka poddadzą. Boyer miał być Xciem i t. d. Wysłańcy mieli na sobie staroświeckie suknie Francuzkie i upudrowane głowy z harcopami, co przy czarnych ich twarzach śmiesznie się wydawć musiało. Boyer miał odpowiedzieć, iż z Jenerałem Chrystofem nie chce mieć do czynienia, ani do iego szlachty należeć.

Przybyły tu okręt z wyspy S. Trócy przywiózł niektóre dzienniki z nad rzeki Orenoko (w południowej Ameryce) i listy pod d. 5 Września. — Podług nich cała okolica byłego Królestwa Nowey Grenady

uchwyciła oręż. Jenerał Bolivar posłał tam posiłki, broń i amunicyją. Zda się, iż on chce iak nayprędzey oswobodzić całą tę na stałym Amerykańskim lądzie okolicę. Posiłki Nowey Grenady dopomogły przed kilku laty Bolivarowi do wyparcia Hiszpanów z Wenezueli, oddaie więc temu krajowi przysługi, które odebrał. Wydał on następującą odezwę:

„Szymon Bolivar, Naczelnik Rzpłtey Wenezueli, Jenerał kapitan woysk tej Rzpłtey i Nowey Grenady, &c. — Mieszkańcy Nowey Grenady! Już niema woyska Morilla. Nowe wyprawy przeznaczone do zmocnienia go, takż los spotkał. Przeszło 20,000 Hiszpanów zrosiło kwią swiętymie Wenezueli. Chwałobne wypadki tylu wygranych bitew przez nasze oswobodnicze woyska, okazały Hiszpanii, iż Ameryka posiada wspaniałych mścicieli i obrońców. Cały świat ubolewając nad cierpieniami naszymi, patrzy z radością na cuda które waleczność i miłość do wolności zdziałała przeciw tyranii i potędze. Hiszpania wyczerpała ogromne swe skarby przeciw garstce ludzi bezbronych i prawie nagich, lecz ożywionych wolnością. Niebo uwleńczyło nasze usiłowania; Niebo uznało sprawiedliwość naszej sprawy; Niebo wspierając wolność, wysłuchało nasze modły, dozwoliło dostarczyć nam oręża i broń ludzkości, niewierności i cnoty. Wodzowie cudzoziemscy, woioownicy doświadczeni stanęli pod chorągwiami Wenezueli. Uciemężyciele nasi mogą daley przeciw nam wojować, kiedy zmniejszyły się ich odporne siły, a nasze się powiększyły. Hiszpania sama w sobie nachyla się do upadku: róie naszych korsarzów niszczą iey handel, ziemia zostae bez uprawy skarby iey są wyczerpane, duch narodo-

wy przytłumny podarki, zaciągni do wojska, inkwizycyja, i t. d. — Mieszkańcy Nowey Grenady! Dzień oswobodzenia Ameryki zaisłał nakoniec dla nas. Żadna moc ludzka niepotrafi wstrzymać biegu natury kierowanego przez Opatrzność. Połączcie wszystkie wasze usiłowania z Bracią waszemi Wenezueli i zemną, którzy przychodzą dla oswobodzenia Was, tak iakoście Wy przed kilku laty Wenezueli na pomoc przybyli. Przednia straż wojska waszego okryła się już chwałą w różnych polityczkach na waszej ziemi; taż przednia straż wsparta znaczną siłą, potrafi wkrótce wyprzeć z waszej ziemi pustoszcycieli Nowey Grenady. Słońce nie ukończy rocznego swowego biegu, a wznieś się ołtarze wolności w całej piękney waszej krainie...

Z Włoch d. 24 Października.

[Stary Kardynał Antoni Duguanó umarł d. 19 b. m. w 70 roku życia w Rzymie. — Tamże przybyły powozy N. Króla obu Sycylii. Posel Neapolitański, Margr. Fuscaldo wyjechał zstamtąd d. 21 przeciw swojemu Menarsze.

Od niedawnego czasu znajdują się w Rzymie sławny Misyonarz X. Forbin Janzon. Przybył on tam z Stambułu, i tak w Smirnie iak w wielu miastach wschodu nawrócił wiele ludzi na Wiarę Świętą. mówią, iż udał się do Stambułu dla wyjednania wstawienia się Francuzkiego Posła do Porty o zaprzestanie prześladowań, na które Matolicy w niektórych prowincyach Tureckich są wystawionemi. W stawili się on iuz także za zakonnikami przy Świętym Grobie Jeruzolimy.

W Rzymie znajdują się na iednem kamieniu zamku S. Anioła w wysokości 254 palmów napis: "Dotąd był Rzym przy

piękney pogodzie sławnym. D. 3 Października 1530., — Pałac Farnesi w Rzymie wzbogacony jest częścią z Farnesyskiego ogrodu, częścią przez zakupienie różnych starożytności. Nadewszystko dziwią tam płasko rzeźbę, wystawiającą politykującego się zapaśnika z Amazontką. Lecz za to pałac Caprrola, naypiękniejszy budowa wieku 1530 zostaje spustoszałym.

Osada Medyolańska odbyła d. 17 b. m. w obecności Vicekróla i Xięcia Glaccstru rozmaite obroty. Przed ostatnim stawieni byli Jenerałowie i officerowie sztabu.

Nowa gwiazdopatrnia w Neapola tak ma bydz dogodna i w narzędzia opatrzo-ga iak trudno podobney znaleść.

Z Zurich d. 23 Października.

Gazeta tuteysza zawiera co następuje: — "Wojska sprzymierzone odciągną niezawodnie i niebawomę z Francyi. Od tej chwili zacznie się cale nowa i ważna dla całej Europy jepoka. Jeżeli ta okoliczność nie pobudzi czytelników do trzymania naszej gazety, o co ich nayuprzemiejemy upraszamy, tedy wstrzymujemy się z innemi zaleceniami.

David Bürkli,,

Z Karlsruhe d. 24 Października.

Nadeszły do N. Cesarzowey Rossyjskiej od N. Jey Matzonka list przyniosł radosne potwierdzenie, iż N. Cesarz po ukończonym Kongresie niezawodnie Dwójs naz odwiedzeniem swoim zaszczyci. Niepodlega także wątpliwości, iż sprzymierzone Mocarstwa podczas terażniejszego swego zjazdu załatwią w dobrym sposobie zakłócenia o granice między Dworami naszym i Bawarskim.

DO D A T E K
DO N^{ro} 91.
GAZETY KRAKOWSKIEJ

Z KRAKOWA DNIA 15. LISTOPADA 1818 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Sztokolmu d. 23 Października.

W d. 13 b. m. iako w rocznicę bitwy pod Lipskiem osada tutejsza otrzymała nadzwyczajną żywność.

Przerwana od 10 lat ważna odnoga naszego handlu zdaje się w istocie odnawiać, ponieważ podług ostatnich doniesień schwytano w jednym dniu pod brzegami Bohusleña kilkanaście tysięcy kóp śledziów.

Zwyczaj w Szwecyi, iż żyd wyszedłszy za paszportem z Królestwa nie mógł za tymże paszportem powrócić, ale musiał na granicy na inny ztąd oczekiwać, zniósł Królco do żydów za obywateli uananych i porównał ich z innymi obywatelami, zostawiwszy tylko ten przepis dla żydów sierpianych w kraju.

Król wyznaczył Wielkorządcy tutejszemu 200 prętów opalowego drzewa, na rozdanie pomiędzy bayubeższych mieszkańców stolicy podczas terazniejszey zimy.

Od brzegow Menu d. 31 Października.

N. Cesarzowa Austriacka wyjechała d. 27 b. m. z Schönbrunn do Minchen, dla odwiedzenia NN. Rodziców swoich, gdzie d. 31 o godzinie w pół do 6tej w dobrą

zdrowiu stanęła.

Łąka, na której odbyło się d. 18 b. m. w Akwisgranie publiczne nabożeństwo, utrzymała nazwisko placu Monarchow.

Królewicowie Pruscy Następca tronu i Wilhelm przejechali d. 28 przez Frankfort do Akwisgranu.

Cesarzowa Rossyyska wdowa oczekiwana była d. 30 b. m. w Moguncyi w przecieździe z Sztuttgardu do Bruxelli. Oyczynny swoiey Wirtemberga nie widziała 37 lat.

Do Sztuttgardu przybył Adjutant Generała Frimont, dla urzędzenia przechodu woysk Austriackich. Poydą one dwiema kolonami przez Freyburg; jedna do Tyrolu i Salcburga, a druga przez Ulm i Ratisbonę.

Tayna Rada dyrygującego kantonu Berneńskiego posłała powtorne przypomnienie do kantonu Freyburskiego, aby nie przywracał Jezuitów.

Słychać, iż W. Xza Rossyyski Michał zaślubi się z Królowną Pruską.

Podług doniesień z Frankfortu miał zayść układ, iż iak w Związkowych twier-

dzach Moguncyi i Luxemburgu osady składają się z Austriaków i Prussaków, tak też i w nowych twierdzeniach tych tylko, Mocarstw wojska stać będą.

Niemcy utracili wielkiego Pisarza o edukacyi młodzieży, Joachima Henryką Campe, którego dzieła prawie na wszystkie języki są tłumaczone. Umarł ten Mąż d. 22 b. m. w swoim ogrodzie przy Brunświku w 72 roku życia.

Baron Alexander Humboldt na podróż, którą do Azji przedsięwzię, odbierac będzie przez 5 lat od Króla Pruskiego po 12,000 tal. rocznie.

Silikdar (miecznik koronny) uiracił w Stambule przez niezręczność swoj urząd. Na drodze do meczetu miał nie-szczęście, iż W. Sultanowi rzucił 2 głowy turban, i ten przypadek, który u Turków jest złą wroźbą, zrzucił jego oddalenie.

P. Luden zakończył periodyczne swole pismo Nemesis osobliwsem oświadczeniem. Naprzód żądał wolności druku za własną odpowiedzialnością; otrzymał ją. Potem powiedział, że odpowiedzialność nie powinna mieć miejsca, i żądał nieograniczonej wolności bez odpowiedzialności. Nakoniec zapowiedział w swym piśmie, iż na przyszłość nie chce pustej słomy młocić, ale będzie jak Tacyt milczał.

Z Madrytu d. 9 Października.

Zdaje się być rzeczą pewną, iż Król mianował Jenerała porucznika Emanuela Freire Vicekrólem w Peru, na misyace dotychczasowego Vicekróla z którego nie jest kontent. Jenerał Freire wstąpił się przez swą odwagę i zręczność w ostatniej wojnie w Hiszpanii, a osobliwie w bitwie pod

Ocagna. w r. 1813 i 1814 uczynił największą przysługę Ojczyźnie, i jego śmiałości i zręcznemu obrotom przypisują opowanie twierdzy S. Sebastyana. Officer ten miał tedy będzie równie trudne jak ważne zlecenie przywołania władzy Królewskiej w Chili i Peru. Do tej wyprawy przeznaczają 15 do 16,000 ludzi wojska lądowego i liczną artyleriją. Z tem wszystkiem lękają się, aby ta siła nie nadeszła tam zapóźno; mówią tu już bowiem o zaburzeniach w Lima i o zajęciu przez rokoszaków złotych kopalni w Potosi. Nie można jeszcze oznaczyć czasu kiedy ta wielka wyprawa odpłynie; poohlebiali jednak sobie, iż mimo wielkich trudności, jakim przygotowanie jej z braku pieniędzy podlegało, będzie mogła niezadługo wysiść pod żagle.

Pomiędzy kupcami Kadyxkiemi panuje największa trwoga; wiele największych domów poniosły znaczne szkody przez zaborę okrętów na morzach południowej Ameryki i nawet Europejskich przez korsarzów rokoszańskich; kredyt ich upadł, a niektórzy zaprzestali nawet już płacić. Nie ma tam żadnej wiadomości o płynących z Hawanny z bogatym ładunkiem okrętach, i zaczęto się onieobawiać, ponieważ wszystkie morza okryte są korsarzami, którzy niszczą nasz handel.

Z Ameryki d. 1 Października.

Z Nowegoiorku piszą, iż cena zachodnio-indyjskich płodów podniosła się, ponieważ prosty związek między Angielskimi osadami i Stanami zjednoczonymi odd. 30 Września ustał.

Osada na polu przytułku coraz bardziej się zwiększa; ciągle przybywają tam

Francuzi. Jenerał Lallemand dowodzi na czele, a będący pod nim dawni officerowie Francuzcy większą część czasu przepędzają pod gołem Niebem, robiąc bronią i zaprawiając się do pracy. Karność panuje tam najcisleysza. Jenerał Lallemand wydat do swy osady odezwę, w której wyraził: "Przyszłość wasza jest w waszych rękach; przez jedność i wytrwałość utworzymy sobie oyczyznę; otwierają nam się najświetniejsza widoki, i. t. d.

Najnowsze doniesienia z Chili opiewają, iż część woyska Hiszpańskiego, która uratowała się z bitwy pod Maipo, dognana została w Panal i zupełnie pobita. Ta i pod Maipo bitwa, w której Niepodlegli największą okazali odwagę, zmieniły zupełnie politykę rządu Królewskiego zezwolił on nakoniec na wymianę jeńców. Nasz współziomek, Kapitan Biddle woennego statku Stanów ziednoczonych Hornet, podał się tego sprzyjającego (ludzkości) zlecenia. Zawiosł na swoim okręcie officera Hiszpańskiego, który upoważniony był do czynienia w tej mierze układów. miał z sobą 10,000 dolarów dla wsparcia jeńców, do Valparaiso i doprowadził go do Jenerała St. Martja, do którego miał od Gubernatora Hiszpańskiego pismo.

Gazeta *Richemont equirer* zawiera co następuje: "Gazety Angielskie okazują wielką niewiadomość spraw Amerykańskich. Gazeta *Goniec*, która tu jest wziętsza od innych, umieściła pod d. 15 Czerwca, że Cobbet skazany został na zapłacenie 700 dolarow za pisanie przeciw rządowi Stanów ziednoczonych. Jest to fałsz, bo u nas od wielu lat za podobne obrazy niekarzą i nie jest u nas występkiem pisać przeciw

rządowi. Prawo buntu dawno umarło, nikt wskrzęcić nie go myśli. Każdy człowiek może bezkarnie wyrzucić wady Prezydentowi, i obwiniać go o najgorsze zamysły a nic mu za to zrobić nie można.

Z Frankfortu d. 29 Października.

Sejm Niemiecki na posiedzeniu d 12 postanowił, aby Pełnomocnik Schreyber zabywców dóbr w byłem Królestwie Westfalskiem udał się z swą prośbą do N N. Cesarza Austrijskiego i Króla Pruskiego. Na temże posiedzeniu uchwalił Sejm prosić Posła Pruskiego, aby raczył zanieść żądanie do miejscowey Władzy Berlinskiej, iżby zapowiedziała Kupcowi Hallersleben z naganieniem (uszczypliwego tego pytania, iż więcy żadne przełożenie nie będzie od niego przyjęte.

Dyrekcya Bibliynego tutejszego towarzystwa otrzymała łaskawy list od N. Cesarza Rossyjskiego w języku Francuskim. Wyrażono w nim: — "Rozdawanie księgi słowa Bożego wszystkim narodom ziemskim, jest nowym dowodem nieprzebranej łaski Boga i zbawiciela dla pokolenia ludzkiego, i widocznie zmierza do uzupełnienia dzieła zbawienia. Szczęśliwy ten, kto się do tego przykłada; zbiera bowiem owoc do żywota wiecznego. Nietylko oświadczam, iż ten (przedmiot) za godny uwagi mojej poczytałem; lecz nawet mówię, iż jestem nim przejęty iako najświętszą powinnością; deczesza bowiem i wieczna szczęśliwość tych, którzy Opatrzność pieczy mojej powierzyła, od niego istotnie zależy. Bóg wszechmocny przykłada się w najoczywistszym sposobie do tego dzieła."

W dniu 18 Listopada r. b. o godzinie 9 przed południem w Krakowie przy Ulicy Grodzkiej w kamienicy pod L. 121 sytuowanej, Mieszkanie składające się z trzech pokoiów na pierwszym piętrze na ulicę Kanowną okna, zastaynią na konie Piwnicą i Kuchnią od d. 18 Listopada b. r. tudzież wteyże Kamienicy trzy pokoje na pierwszym piętrze na ulicę Grodzką okna, zastaynią i kuchnią od d. 1 Sycznia 1819 na osiatek izba na dole z komerką od d. 18 b. m. i r. wdrodze Eksekucy przez Publiczną Licytacyą naywięcey dającym za gotową zapłatę podług warunków przed licytacyą ogłosić się mianych, na rok jeden wydzierzawione zostaną. — W Krakowie d. 11 Listopada 1818.
Jacek Kawecki Kom. Sąd:

Prezes Sądu Appellacyjnego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, Stosownie do art. 118 Kod. Cyw. podaje do publiczney wiadomości, iż Trybunał 1wszey Instancyi W. M. Krakowa i Jego Okręgu na przedstawienie Urzędowe Woyta Gminy Poręba Okręgu Wolnego Miasta Krakowa o wyznaczenie nieprzytomności Wawrzyńca Kopcia męża Anny Kopciowej włościanki z Wsi Regulic, więcey od lat czterech w miejscu ostatniego zamieszkania swego w Wsi Regulice nieprzytomnego, wydał w dniu 10 Października r. b. Wyrok polecający dalsze dochodzenie nieprzytomności wspomnianego Wawrzyńca Kopcia Sędziemu pokoju Okręgu Krzeszowskiego. — W Krakowie d. 2 Listopada 1818 r.

(podpisano) *Nikorowicz, Prezes
Raubach, Sek. Sądu Appel.*

Prezes Sądu Appellacyjnego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, Stosownie do artykułu 118 Kodexu Cywilnego podaje ninieyszem do powszechney wiadomości, iż Trybunał 1wszey Instancyi Kraju (tuteyszego na powództwo Maryanny z Poznańskich Jagodowej Włóścianki Wsi Liożża Okręgu W. M. Krakowa i tamże zamieszkałej wydał w dniu 31 Sierpnia r. b. Wyrok stanowczy którym nieprzytomność Szczepana Jagody Męża powódki żadney o sobie wiadomości nie dającego ogłoszoną została. — W Krakowie 23 Października 1818.

*Nikorowicz,
Raubach Sekr. Sądu Appel.*

Prezes Sądu Appellacyjnego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, Stosownie do artykułu 118 Kodexu Cywilnego podaje ninieyszem do powszechney wiadomości, iż Trybunał 1wszey Instancyi Kraju (tuteyszego Wyrokiem swoim z dnia 8 Sierpnia r. b. na powództwo Tekli Berowej w mieście Krakowie zamieszkałej przedstanowczo wydanym nakazał śledzenie iey męża Jana Bera więcey jak od lat czterech w miejscu ostatniego swego zamieszkania nie przytomnego i żadney dotąd o życiu ani miejscu swego pobytu wiadomości nie dającego Sędziemu Pokoju W. M. Krakowa oddziału 1go. — W Krakowie d. 23 Października 1818 r.

*Nikorowicz,
Raubach, Sekretarz S. A.*

Prezes Sądu Appellacyjnego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, podaje ninieyszem do powszechney wiadomości, iż Trybunał 1wszey Instancyi Kraju (tuteyszego na powództwo Zofii Bialikowej we Wsi Rząsc w Okręgu Wolnego Miasta Krakowa zamieszkałej, wydał w dniu 8mym Sierpnia r. b. Wyrok stanowczy którym nieprzytomność Ignacego Bialika Męża powódki, żadney o sobie wiadomości nie dającego o rzeczony został. — W Krakowie dn. a 23 Października 1818 r.

*Nikorowicz,
Raubach, Sekretarz Sądu Appel.*